

Виділах повітових, однак дуже часто місце осілости заводу промислового або фабричного, коло котрого попиту і подача праці концентруєся єсть ріжне від місця осілости повітової репрезентації — а правильно окремішній спеціальний характер робітничих відносин заняли підприємства, буде вимагати відповідного до сего характеру приміненого устроєня бюра праці — так, що шаблонний устрій тихже бюр по виділах повітових абсолютно не відповість цілі.

Так отже під зглядом дійсної потреби проєкт дає за мало.

З другої сторони дає однак проєкт за багато. Стремленє, щоби посередництво праці поза містом Львовом і Краковом оперти на організаціях повітових, відслання властиву ціль проєкту, що він передовсім має на цілі посередництво праці робітника рільничого, що лише і переважно тим робітником мають бюра праці займатися.

Яка рация сеї тенденції, на се прийду в дальшій часті, ту лише замічу, що без огляду на то, якого рода праці бюра ті мають служити, організація єсть з гори хиблена і односторонна.

Бели інституція тая має служити обом сторонам т. є даючим працю і потребуємим єї, то обі ті сторони повинні бути в ній відповідно заступлені так, як се діє ся всюди за границею, де організація праці о звязки публично-правні є опера. Тимчасом тут представителі праці не мають зовсім голосу, бюра єсть в руках Виділів повітових, в котрих інтереси робітників не єсть зовсім заступлені, а котрі своїм складом — навіть з групи громад сільських — репрезентують лише другу сторону т. є даючих працю.

З сего виходить, що мають і будуть они служити лише інтересам даючих працю.

Доказом сего є вже спосіб засновуєня тих бюр. Після §. 3. проєкту мають ті бюра засновувати в тих повітах, котрих ради повітові ухвалють їх утворенє, або в котрих виділ краєвий по вислуханю ради повітової узнаєть за потрібне їх утворити. Значить отже, що о потребі заснованя знов самі репрезентанти даючих працю будуть ріпати без участі робітників — без вислуханя їх голосу — а простою консеквенцією сего буде, що бюра там будуть закладані, де буде сего вимагати інтерес даючих працю, а не інтерес репрезентантів праці.

І дійсно проєкт має на оці передовсім інтерес даючих працю, а в особенності працю рільничу.

Так справозданє друге з ряду комісії адміністраційної (з р. 1902), як теперішнє комісії аграрної, як вкінці промови прихильників сего

закона при дебаті в р. 1901 висказують ту тенденцію наглядно і недвовачно.

Говорить ся там постійно, що експорт праці за границу краю буде допускаться лише тоді, коли запотребована в краю будуть заспокоєні і коли окажется надмір сил робочих в краю. Не бере ся тут зовсім на згляд тої обставини, серед яких умовій ті краєві запотребованя мають бути заспокоєні — чи услівя ті будуть на стільки зглядні для робітників, що они при них зможуть зречи ся гляданя праці за границею. З тим фактом мотиви проєкту не числять ся, а стовять на тим становищу, що запотребованє в краю мусить бути заспокоєне — а донєрва потім може бути мова о гляданю праці деінде. Се річ для робітників прямо убійча — се веде до витворєня примусових ціи праці — се спинає свободу заробкованя, свободу вибору праці у робітника — се спинає єго свободу особисту.

Бели ся зважить, що організація бюр праці має спочивати виключно в руках тих, котрі праці сеї будуть потребувати, що від їх узнаня буде залежати се, чи вже запотребованє в краю є заспокоєне — то став річию очевидною, що робітник, котрому аж до хвилі повного заспокоєня сего запотребованя віднята або дуже значно утруднена буде можливість шукати деінде праці під ліпшими услівями — буде змушений прийняти услівя, які єму в краю будуть подані. — Буде отже приневолений прийняти ціни праці примусові — які дорогою кочечних правил економічних при усунєню всякої конкуренції з подажи заграичної, подаж праці в краю мусить витворити. Очевидно буде се дуже добре і корисне для тих, котрі в краю праці робітника рівночасно потребують — але буде фатальне для робітника, котрому такий стан річи спутає руки і витворить для него правдиву економічну неволю, за котрою піде правильно заповненє і у всіх інших напрямх жия.

Додані до проєкту резолюції до правительства мають на цілі повільне виключенє посередництва приватного — а що таке а не инше мають они значіве і тенденцію, сего доказом є прецеденси з послідних часів — при котрих хоч закон і резолюції ще не ухвалені, виразно проявляєсь дух і тенденція сего закона.

В послідних двох літах остали безуспішними всі заходи наші, щоби в східній часті краю узискати концесію хочби на одно лише приватне бюро посередництва праці — правительством не уділило такої концесії навіть такому поважному товариству як «Просвіта», хоч се було однодушним бажанєм руского народа і єго класи працюючої — а з сего виходить наглядно — що іде тут о заповненє для основанія маючих на підставі сего закона бюр монополю посере-

дництва праці так, що поза бюроми не буде для робітника навіть спростоги відістатись поза той залізний обруч економічної зависимости, в який закувати єго має проєктована організація.

А се характеризує як найкрасше соціальну вартість сего закона.

Урегулювати правильним способом подажу і попиту праці в краю він неспосібний — бо і взагалі регуляція така дорогою закона є неможлива. Урегулюванє подажі і попиту праці залежить зовсім від чого иншого: від ряду економічних і торговельних відносин — від хвилевих конюктур — а результатом єго буде якраз противенєство правильного урегулюваня подажі і попиту т. є ціни праці примусові.

(Конець буде).

Краєвий сойм.

По відчитаню довгого ряду внесень та інтерпеляцій, між якими находить ся кілька руских пп. Богачевского і Могильняцкого, з дневного порядку пос. Рувоский підправ своє внесенє шо-до наданя Закономом окремого статусу, а відтак наступив дальший хід розправи над станом середних шкіл. По справоздавцю гр. Тарновским приступлено до подрібної розправи.

Над резолюцією шо-до побороуєня соціально-політичних і антиклерикальних агітацій в гімназіях вивязала ся довша дискусія, з якої виходило, що як-раз в польских гімназіях ся небезпека грозить найбільше. Пос. Стапінський вносить перейти над резолюцією до дневного порядку, бо так само не є управненою клерикальна і реакційна агітація, яку веде ся по школах. Нехай не буде сеї, то і тамтота, після гадки бесідника, устане. Пос. Стояловский бачить причину соціально-політичних агітацій в тим, що молодіж не має оружя против них в християнським соціалізм. Не треба замикати дверей перед новими течіями, щоби молодіж ідентифікувала католицизм з ретроградством і обскурантизмом, але треба поучувати єю молодіж, що ідеали будуччини можуть бути сповнені на ґрунті християнського соціалізму. По кінцевій промові справоздавця прийнято єю резолюцію, а відтак і справозданє шкільної ради про стан середних шкіл з літ 1900/1 і 1901/2.

Против дальшої резолюції, щоби правительством заклало нові школи фахові, та обмежило наплив молодіжи до гімназій, спротивив ся пос. Стапінський, а при резолюції, жадаючій заведеня іспиту з релігії при матурі, вніс, щоби матуру зовсім скасувати, бо при ній падає бо-

3)

„Іржавець“

поема Тараса Шевченка.

Пояснив Сидір Блок.

Історичні жерела.

(Дальше).

Коли говоримо про історичні жерела, які могли вплинути на композицію «Іржавця», то відмітити тут мусимо два твори: «Історію Малой Росії» Бантиша Каменського вид. 1822. і 1842. та «Історію Руссовъ» псевдо-Кониського (1846), які впрочім і на инші твори Шевченка мали визначнійший вплив. Своєю дорогою, в «Іржавці» спеціально, сей вплив зводиться до дуже невеличких розмірів.

Про зруйнованє Січи Бантиш Каменський пише: «Запорожская Січь разорена до основанія полковникомъ Яковлевим і Галаганом. Множество Запорожцевъ истреблено Россіянами получившими въ добычу болѣе ста пушекъ». До сего основного зруйнованя Січи відносять ся слова поета: «не стремілиб списи в стрієі у Петра, у свата», про що згадаємо в одній з дальших глав. Про Запорожців, що спасли жите від меча московских війск, розказує сей історик: «Избѣгшіе меча Россіянь Запорожцы селились подъ протекторствомъ крымскаго хана, при устьѣ рѣчки Каменки». Та тут стрінула їх тяжка доля, яку Бантиш-Каменський приписує божому гнівови: «Гнѣвъ Божій постигъ измѣнниковъ: они терпѣли несносныя обиды отъ повелителя Татаръ;

не могли имѣть въ Сѣчи ни одной пушки; должны были сражать ся безпрестанно съ Черкесами, строить линію Перекопскую; служили болшею частію Крымцамъ безъ жалованія»¹⁾

От і все з твору Бантиша Каменського, що могло було послужити Шевченкови в основу «Іржавця». Останній цитат з Бантиша-Каменського вказує нам, як Шевченко пішов в розріз з поглядами російского історика. Муки, які терпіли Запорожці, приписує Бантиш-Каменський гнівови Божому за їх зраду, він називає їх прямо зрадниками і через те не має для них співчуття. Шевченко противно оточує їх найбільшою симпатією, дивує ся, чим могла Україна так прогрішатись, не вірить, щоби се була кара від Бога, бо й сама Божя Мати плаче над нещасливими.

Так само невеличкий вплив на «Іржавця» миг мати твір псевдо-Кониського. Вплив сей замітний хіба в описі недолі, яка стрінула Україну після битви під Полтавою. Про неї читаємо в «Історію Руссовъ», що коли цар після битви нагороджував своїх генералів, «одни Малороссіяне и ихъ войска остались при семъ поношеніемъ и притчею въ людѣхъ т. є. безъ награжденія и благодарности... Воздали имъ злая за блага а ненависть за возлюбленіе»²⁾ Дальше вчисляє сей історик всякі насильства московского уряду, нанесені Україні, як кватированє московских війск на Україні, обложеноє Українців всякими

данинами і тягарями, через які багато козаків стратило своє майно. Однак чи не найбільшим лихом для України і козацтва були висилки козаків на тяжкі роботи коло каналів. Ми знаємо, що козацтво, не могоуча діждатись ніяких полєкц, почало заявляти свій протест утечею з робіт. Ряд не вагавсь, щоби спинити утечу, ужити як найострійших средств. Козаків ловлено, бито прилюдно батогами і знов відводжено до роботи. З сих робіт була також невдоволена старшина, бо і їй приходилось враз з козаками нести всі єї тягарі. Козаки і старшина вважали таке уживанє воєнної сили «вільних» козаків безправним, противним всім умовам. Ся служба не відповідала їх станови і була для них зневагою. На примус до такої служби козацтво дивилось просто, як на ломанє привилей України³⁾. Досить типовим заступником сего погляду являє ся автор «Історію Руссовъ», який послілку козаків на роботу вважає, що правда не конче справедливо²⁾, актом загальної мести Москви на Україні і козацтві, яку перевів Меншиков. В «Історію Руссовъ» читаємо таке: «Все общее мщеніе, произведено Малороссіянамъ отъ Меншикова послілкою многочисленныхъ войскъ ихъ, при такомъ же числѣ чиновниковъ на выдуманые имъ каналы и линіи около Ладоги, Суздаха и Астрахани, гдѣ отъ жестокости климатовъ тамошнихъ и крайне худаго содержания великія тысячи ихъ согнили

¹⁾ Бантишъ-Каменскій: «Історія Малой Росії. Часть III примітка стр. 47.
²⁾ «Історія Руссовъ» стр. 136.

³⁾ Е. Радакова: «Українські козаки на ладожським каналі» Записки наук. тов. ім. Шевченка Т. XII. стр. 11.
²⁾ Там же. стр. 12.

гато селянських синів лише тому, що не мають протекції. Протип сего висказу запротестував енергично віцепрезидент др. Плажек. Після сего палата ухвалила сі і ще дальші дві резолюції. Ухвалено також внесення пос. Одесницького, щоби вивзати правительство до будови рускої гімназії в Тернополи, а его дальші внесення, щоби розширити науку німецької мови, щоби наука рускої мови і релігії в західній Галичині відбувала ся для Русинів по руски — відіслано до шкільної комісії з порученням, щоби здала справозданє ще в теперішній сесії.

Відтак ухвалено без дискусії внесення пос. Козловського в предметі охорони краю при зміні цлової тарифи і відновленю торговельних трактатів, закон узнаючий шпиталь в Калуши загальним і публичним. Переказано до комісії внесення пос. Тарнавського в справі запомоги 1000 корон для погорільців Ляцкого, пос. Гурика для Волчкова і Дубівців і відчитано ще два внесення.

Слідуюче засіданє нині в суботу о год. 10. рано.

Памятаймо на Товариство зпомоги церков імени св. Петра у св. Юра у Львові і вступаймо громадно в его члени. — Членська вкладка вносить: 1 К від особи а 5 К від церкви, громади, брацтва, товариства і т. п. річно і 1 К вписового одноразово.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В неділю: руско-кат. Харитини; рим.-кат. Луки еванг. — В понеділок: руско-кат. Томи ап.; рим.-кат. Петра в Алькант. Ві вторник: руско-кат. Сергія і Вакха; рим.-кат. Феліціана.

— **Наслідком подій** на львівській університеті зібрав ся вчера сенат на засіданє під проводом проректора д-ра Охенковського і визначив дисциплінарну комісію, зложену з проф. Шаховського, Яновича і Віваржа. Комісія покликала всіх тих академиків, яких імена були їй звісні. Покликано вісьмох академиків і по переслуханю, як допосєть польскі часописи, релєговано їх з львівського університету. Всі релєговані, як дізнаємо ся, виїшли з польскіх гімназій.

Нині рано «Чительня академіцка» оголосила комуїкат, в яким покликуючи ся на свою ухвалу з дня 28. падолиста 1901. р. — заявляє, що польска молодіж академічна, не впусить на університет ані одного академіка-Русина. Під комуїкатом підписав ся презєс «Чительні» Дубанович. І справді Чительняки сповняли нині цілий ранок ролю поліції в брамі університету, і кожного переходячого питали: «Поляк чи Русин? Поляка впускали до університету, а Русинів заворачтали. Між вишними завернули від дверей університету 300 рускіх богословів, котрі йшли на виклади. Наслід-

ки перемерли а при повторені сихъ посилокъ и работъ чрезъ нѣскольхо лѣтъ погибли и переведены вѣ ихъ устроєнныя войска»¹⁾.

Історичні нзточности.

На Шевченка годі дивити ся як на історика, годі від него учити ся історії; він виступає не яко історик, — по яко поет, а сей глядить на свѣт більше серцем чим критичним оком. Сли змалює які історичні події, то не ходить єму о поодинокі факти, як они в хронологічним порядку по собі слідували, не йде єму о подробиці. — він стараєсь лише основними начерками схарактеризувати події і особи. «Поетови байдуже — каже проф. Антонович — про фактичну вірність подробиць; щоби тільки они на фоні взятої епохи були можливими. Шевченко вгадав вірно і змалював характер виведених епох, но трохи не в кожній поемі зустрічаємо дрібні помилки фактичні»²⁾. Се все можемо примінити і до «Іржавця». І тут можемо побачити деякі похибки, особливо в хронології.

Поет згадає про зруйнованє Січи р. 1709 і про утечу Запорожців в Крим, як про наслідки полтавської битви, отже немов би ті факти

¹⁾ «Історія Руссовъ» стр. 222.

²⁾ Проф. В. Б. Антонович: «Про твори Шевченка історичного змісту». — Промова, виголошена в кївскім товаристві історичнім Нестора літописця, перепечатана в «Правді» за рік 1889, стор. 337 — 340. Подібну думку висказали також Цеглинський: «Шевченко і его сучасна критика», «Правда» 1880 і др. Франко: «Причинки до оціненя подій Шевченка» — «Свѣт» 1881, 1882.

ком сего провокаційного, а також незаконного, бо ограничаючого личну свободу, поведєня польскіх академиків — руска молодіж вислала депутатію до соймових послів з просьбою о посередництво. Сейчас поїхали пос. Могильницький і Король в тій справі до намісника. Намісник заявив, що вже видав строгі зарядженя в цілі удержаня безглядного спокою на університеті.

Польскі часописи доноєть, що справу напад на кс. Фялка поліція передала прокураторві, яка енергично має вести дальше слідство.

Нині в полудни ректор оголосив, що «нині нема викладі» на університеті.

Університетска справа стала для польскіх шовіністів пригідною покришкою для відмови справедливим бажаням Русинів щодо станиславської гімназії. В тім напрямі веде агітацію польска праса і старає ся університетській афері дати як найширше і найзагальніше значінє. Ми вже вчера зазначили доволі ясно і рішучо наше становиско супротив того студентського вибрику, але нині мусимо застерєчи ся против генералізованя сего факту і нападаня з его причини так з одного боку на рускі гімназії, як з другого на весь загаль руского народа. Бували подібні случаи і на польскіх вишних наукових заведєнях: на політехніці, де кадьяшам кидали на свого професора і також ректора, вправді не в шаті свьашеника, але як-раз за его католицкі перєсьвідченя; бували авантюри з професорами в Дубляпах. Перед десятима літами напали студента кравіського університету на тодішного своего ректора д-ра Корчиньского в клівіці, причім розбили его по груди і перестрашили хорих — а однак нікто в тім не винив... гімназій, нікто не генералізував тих студентскіх вибриків на цілий польскій загаль. Обидні дотинки польскої праси на адресу рускої суспільности поминаємо мовчанкою погорди, але застерігаєм ся як найенергичнійше против сего, щоби справу університетскіх вибриків вазати як небудь зі сравою станиславської гімназії.

— **Інавгурація в львівській політехніці.** Ві вторник рано відбуло ся у Львові торжество відкриття шкільного року 1903/4 в львівській політехніці. По богослужєню в костелі св. Марії Магдалини зібрави ся учасники в авлі політехніки, де відкрив торжество промовою ректор проф. Кемпінський, а проф. Ів. Левинський виголосив відчит. В торжестві взяло участь багато достойників і гостей, між нимиш намісник гр. Потоцький і крайвий маршалок гр. Ст. Бадені.

— **Видіи Товаришеня автономічних функціонерів в Галичині** ухвалив на посліднім засіданю скликати загальні віча до Львова в цілі обдуманя средств поліпшеня бутя автономічних функціонерів. В виконаню повисшої ухвали, упрашає дотична комісія всіх функціонерів, щоби найдальше до дня 25. с. м. надіслали свої відповіді на отсі питання: 1) Де і при яким уряді (інституції) працюєте? 2) Як довго? 3) Чи посада Ваша є стала чи провізорична? 4) За якою винагородою? 5) Чи за працю поза урядовими годинами одержуєте окрему винагороду? 6) Чи і в якій висоті одержуєте беззворотні запомоги і ремунерації? 7) Рід занятя? 8) Чи, а евентуально коли зістанете іменованими сталим уря-

дали місце після битви. Знаємо, що так не було: но в кождім разі зруйнованє Січи було безпосереднім наслідком злуки Запорожців зі Шведами і з Мазепою.

Зруйновану Січ зове Шевченко Хортицею. Тимчасом ми знаємо, що Січ на острові Хортиці не естувала вже в р. 1635, — та що в році 1709 Запорожці стояли кошем при устю річки Чертомелика до Дніпра, в т. зв. Чертомелицій Січи, куда перевесли ся ще р. 1652¹⁾.

Поворот Запорожців з Криму на Україну слідує в «Іржавці» безпоседно після смерти Петра (1725 р.) ся вістка Шевченка не точна, бо після смерти Петра І проживали Запорожці в Крими ще девять літ, до р. 1734.

Сих похибок не можна приписувати несвідомости поета. Він знав і «Історію Руссовъ» і твір Бантиш-Каменского і «Історію Малороссіи» Маркевича (1842), — де про сі події чимало писано. Сли поет змінив хронологію, то вчинив се зовсім свідомо. Єму було байдуже, коли що сталось. Він бачить поміж поодинокими фактами генетивну звязь, тому й лучить їх з собою в одну цілість, не дбаючи про хронологічну точність.

(Дальше буде).

¹⁾ Скальковський: «Історія Нової Сѣчви» томъ II, стор. 6, 7. Еварицький: «Запороже въ остаткахъ старини и преданійхъ народа», томъ II, стор. 2.

дником?—Ті дати, потрібні до реферату о матеріальнім положєню автономічних функціонерів, просимо надіслати під адресою Товаришеня у Львові (площа Марійска ч. 7). Всі краєві дневники і часописи просєть ся уклінно о повторєнє сеї відозви.

— **Напад на професора.** Най щонебудь нєлєгального стане ся в рускій гімназії, то вся польска праса підносєть сю дрібницю до десятого стєпеня і подає на доказ «одичіня», «розвидженя» і т. д. рускої молодіжи. В польскій гімназії коли ученик ударить професора в лице, то польска праса бере в оборону ученика, а вину приписує професорови. В Новім Санчи відбула ся судова розправа проти одного ученика Поляка, за те, що ударив професора в лице, а Кугуєр-ови lwowsk-ому пишуть звідтам ось що: Вчера відбула ся перед тутешним повітовим судом розправа проти 17-літнього Рудольфа Кондзьолки, бувшого ученика тутешн. Гімназії, сина урядника залізничі з Сухой, обжалуваного о перєступ в § 312 з. к., сповненая тим, що обжалуваный бив по лицю професора п. Ігнатія Круля в часі роздаваня свідочств в V. класі тутешної гімназії. Кондзьолка був в першій півроці минулого шкільного року відзначаючим учеником. В другім півроці відзначив ся також у всіх предметах з виїмком ботаніки та математики. Тих двох предметів учив его як-раз професор Круль. Кондзьолка був питаний один одієсенський раз з тих предметів і не відповів тоді вимогам проф. Круля, а сей не хотів его уже питати через цілий піврік. Численні просби Кондзьолки о поновні питання позістали без наслідків — а таке поведєнє довело — ясна річ — хлопця до розпуки, тим більше, що зі всіх інших предметів стояв дуже добре. Случайно вибито проф. Крульови шиби в помешканю в ноці. Проф. Круль посудив о се Кондзьолку і поставав ся, що сего ученика вичеркнено з тутешної гімназії. Зигнаний блукав ся в розпуці 10 день по місті, бо бояв ся вернути до вітця, котрого не повідомлено навіть про ту справу. Як показує ся з листу, який поліція найшла в куферку Кондзьолка, мав він вибити по лицю професора Круля, а описля відобрати собі житє. Кондзьолка ввав в дійсности до клася, набив проф. Круля по лицю і колиб его не арештовано, був би імовірно відібрав єї житє. Кондзьолка лежить до нині дома недужий і длятого не ставив ся до вчерашної розправи. Его заступав отець; він осуджував строго поведєнє проф. Круля, котрий повинен був питати більше разів відзначаючого ученика, яким був его син. Суд, узгляднивши всякі лагодячі обставини, засудив нещасного ученика на 7 день арешту. Батько засудженого вліє відклик що-до вини і кары, а прокуратор що-до низького виміру кары.

— **Жителі печер.** В доісторичних часах мешкали люди часом в печерах, але і в нинішних часах між культурними народами лучає ся дуже часто стрічати людей, що на спосіб своїх давних предків живуть в печерах. Знаємо приміром, що на Буковині цигани, котрим волокитство остогидло, поселили ся по лісах в конаних ямах званих «бурдеями» і займають ся вицалюванєм ковальского вугля. Недавно доноєли часописи, що над Падом в Італії мешкають в печерах племена низько культурні, і займають ся ловлею риб і ловами в лісах та ховом худоби. Аж ось францускі газети доноєть, що в оєередку Франції коло міста Тур є ціле село, якого жителі мешкають в печерах. Здобув гостинця по обох сторонах є високі камінні береги, а в скалі виковані мешканя в трех рядах, наче поверхах. Мешканя мають двері, вікна, балкони, при деяких є малі огородці, а до кождого мешканя ведуть сходи, ковани в скалі. Малир Пейксото звиджував се село і зайшов до кількох печер. В одній печері застав стару жєнщину, яка привітала его словами: «Бон жур мосіє». Печера виглядала як найкрасша свѣтлиця. В глублині стояло ліжко під бальдахимом, при бічній стіні находила ся гарна піч, а проче місце займали меблі: стіл, крісла, шафи і т. п. На стїнах висїли образи. В печері було досить свѣтла, бо крім скляних дверей були ще два вікна. Майже всі печер. мали вікна. Воїкности в мешканях нема, а жителі печер не заміняли би своїх мешкань за каменіці в Парижі. В скалах за сєлом є інші печери, в яких містять ся стайні для худоби і пивниці для годівлі печериць. Печериці приносять гарний дохід і є майже одиноким средством удержаня жителів сего села. П. Пейксото пише, що населєнє там розмірно богате і просвѣченє, а жие о много вигіднійше і здоровше, чим парискі робітники.

— **Мадяри проти Румунів** Угорскі і сємгродскі Румуни не дають ся так легко мадьяризувати як інші немадьярскі народности, що заселюють Угорщину. Мадьярска праса озлоблена на Румунів задля сеї їх відпорности, кинула підозрінє, немов би Румуни готовили ся до революції, та що поліція викрила цілий плян революційний Румунів. Іменно в комітатах Арад і Гунїяді мала почати ся революція дня 14. чи 15. с. м. Румуни мали навести на міста і місцевости заселєні Мадярами та знищити телеграфі і залізничі шляхи, аби не допустити до мобілі-

зациї війська. Про се дізнали ся власти і скорсигнували значне число війська та тим чином не допустили до революції. Такі реляції приносять будапештеньська праса.

Телеграми

з дня 17. жовтня.

Льондон. Times доносить з Пекіну, що в часі бенкету в англійській амбасаді минулого вторника мали висадити у воздух часть будинку амбасаді. Найдено дроти, які вели до електричної батерії. Чому не прийшло до вибуху, не можна було викрити.

Прага. Шістьох професорів чеського університету завісило виклади з причини недостатку викладових сал.

Льондон. Morning Post доносить з Чіфу, що там кружляє чутка про грізбу вибуху японско-російської війни. З японською флотою мала би злучити ся китайська флота, так що побіда Японців на мори була би запевнена.

Василь Щурат.

Поезія XIX. віка.

Італійські поети.

УГО ФОСКОЛЬО.

Уго Фоскольо (1779—1827), писатель з ряду найважливіших подвижників національного відродження Італії. Здобув собі славу романом „Lettere di due amanti“, де героя доводять до упадку сентиментальність німецького Вертера з запалом італійського патріота. Менше замінна його дидактична поема „I serpoleri“.

Про себе.

Чоло журба перед часом поріла.
Хоч волос ясний, щіки вже запалі.
Зір блискучий все. Уста мов два коралі.
На довгий ший голова похила.

Стать рівномірна. Одяг — лиш для тіла.
Хід скорий. Гнів та мисль прудкі в розпалі.
Хоч дружелюбність промінем в кристалі
блищить, стеріти підлоті не сила.

Відважний в слові, відважнійший в чині.
В самотині понурій, задумчивий.
Все негомонний, виертій, все дражливий.

Се мій портрет, мій вірний образ нині.
Порьки знаю, та не вбою їх в собі.
А славу й мир душі здобуду — в гробі.

ВІНЧЕНЦО МОНТІ.

В. Монті (1754—1828) — поет і драматург. При безперечно-сильнім таланті був би станув у своїх творах дуже високо, колиб осею їх були якісь постійні ідеї. А то він міння їх як одержу. Написавши в папськім дусі против французької революції терціями поему „Bas-villiana“, перекинув ся в табор лембардських республіканців. Однак невдовзі й від них відбившиє, став поетом Наполеона, щоб після его упадку, на зміну, писесловити австрійського цесаря. В драмах его взір — Альфієрі, в поезіях — Данте.

І хто-ж ти, смерте?...

І хто-ж ти, смерте? Мре перед тобою,
в когб душа в лиходійством піна.
Погучий мєстник нєба — він стопою
твоєю давить сильний карк тирана.

Однак такий, що гнївши ся без бою,
втопів надію в гору жиїзни зраїна,
Тебє приймєв мов жєнцї в снокою
і ти ведєш єго мов дрўжка зраїна.

Тобі на стрічу лицар вийде мўжно,
Твоїм грозам спротивить ся оружно.
Мудрєць байдўжно жде коєї твоєї.

І хто-ж ти, смерте?... Тинь посеред нєба,
раз зла, раз добра — як колї нам трєба,
а радше — вїтвір нашої ідеї.

Гамбург-Новий Йорк Гамбург-Галіфакс (Канада)

Відїзди кораблїв два рази на тиждень. Про відїзди до Галіфакса повідомить ся в належїтїм часї.
Осїнний план скорих і почтових пароходїв:

16. вересня	Мольтне
18. "	Патріція
23. "	Фїрст Бізмарк
25. "	Фенїція
28. "	Дайтшлянд
30. "	Бліхер
2. жовтня	Преторія
7. "	Августе Вікторія
9. "	Граф Вальдерзе
16. "	Палація
23. "	Мольтне
30. "	Пенсильванія
31. "	Дайтш янд
4. листопада	Августе Вікторія
6. "	Патріція
13. "	Бліхер
20. "	Преторія
27. "	Граф Вальдерзе
4. грудня	Мольтне
11. "	Дайтшлянд
11. "	Пенсильванія
18. "	Патріція
25. "	Бліхер

По всякі інформації, як ціни переїзду, дорогу, належить звертати ся до нашої державно-концес онованої фірми, котра на великі запитаня у всіх мовах дає точні відновди.

З поважанєм

65(7-17)

Фальк і С-ка

Falck & Co. Hamburg, Brandsende 23a.

Неустаюча Гіперпродукція

Ще більше однак в застрашаючих до неї відносинах єствуючий слабий попит

Полекші в сплатах після умови

При плаченю готівкою 3% опусту

Повної готівки не вимагає ся

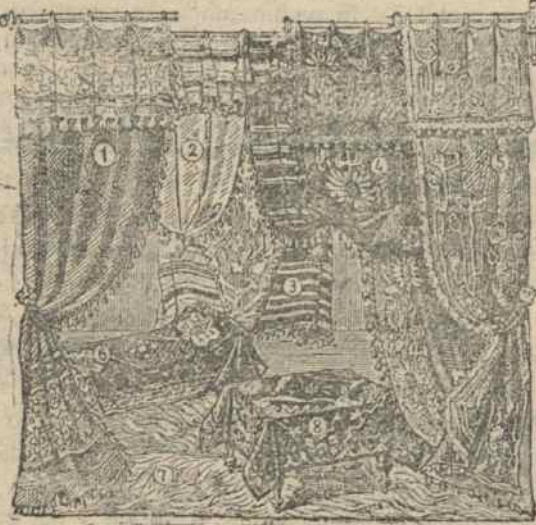
Полекші в сплатах після умови

нагромадили в численних фабриках і на ринках величезні припаси товарів, через також систему і поплик: „повної готівки не вимагає ся“ і „полекші в сплатах можливі догідні“.

що їх ціни так упали, що нині незвичайно дешево можна вже набути доброї якості дивани, портієри, хідники, капи і столи і ліжка, ковдри, лінолеум, церати і різні предмети декоративні і люксові, як також бізну мужеску і жіночу та інші потрібні артикули, а то тим легше повинно бути для ВПов. Пана набуване таких річий, бо ВПов Пан може собі сплату вигідно розложити.

Наша загально звісна, а головню в Гал чинї почество апапа фірма, яка принала собі яко засаду пр давати товари при добрі бо без конкуренції низьких цінах, принала собі

В слід за сим даємо наші товари на кредит всім П. Т. Урядникам державним і приватним без рішучї стани і ранги, як також всім іншим особам приватним, добре ситуованим, котрі не хочуть або не можуть потрібні їм товари закупувати за готівку і признаємо їм полекші в частинних сплатах, які можуть після умови бути розлежені на місяці або кварталі, причім з притиском казначує, що при продажї на кредит рішучо ціни товарів єє пї висхуємо.

Наші низькі ціни викликують сензацію

Наші низькі ціни викликують сензацію

Портієри штука кор. 130, 2, 3, і висше.

Фіранки коронкові пара кор. 250, 4, 6 і висше.

Дивани стінні 140/300 по кор. 6, 8, 10 і висше.

Диванки перед ліжка по кор. 140, 2, 3 і висше.

Хідники метр по 30, 50 70 сот. і висше.

Кількасот рєшток хідника по цінах казочних.

Ковци флянєльові 150/300 по кор. 4, 6, 8 і висше.

Капи на ліжка по кор. 4, 6, 8 і висше.

Дивани кїмнатні 200/300 по кор. 11, 14, 18 і висше.

Дивани церковні і перед вївтарі в великім виборі

Капи на стіл по кор. 350, 5, 7 і висше

Лїнолеум і церати в великім виборі.

Крім тих вїсше наведєних, поручаємо головню наш богато заосмотрєній євєд знаменитих родів портієр, фіранок коронкових, стоу апакаційних, казїшїв, хідників і овїяних і колесових до кїмнат, на сходи і на вївтарі, дїяльні церковних дїячїв і перед вївтарі, диванї до євїтанї, до їдальнї і до дїточїх кїмнат, диванї стїнних і диванїкї перед ліжка і «ангара», ковци флянєльових і вєвалїєх сїстєми проф. Бєра, ковци до подорожї, ковдер, капи на ліжка, на столи, манатїв і як взагалї всїххїх артикулїв декоратївних. Вєлїкий запас правдївних персїєх і орієнтальних диванїв по цінах без конкуренції низьких.

Жадаючи кредиту, конєчно треба вперед вас усно або письмєвно повідомити, на які товари рефлектує ся, та в який спосіб дотїчна квота має бути сплєчена. В алї доконаня потрібного закупа, просїмо ласкаво звернути ся до нас лично, а коли мешкає ся поза Львовом а приїзд до нас не буде вигідний, просїмо заскаво звернути ся до нас лїстовно.

За надсланєм почтової марки на 10 сот шлємо на жаданє наш богато ілюстрований цїнник диванїв, портієр, фіранок, хідникїв, церат, лїнолеум, нагортк на отоманї, накрївал на столи і ліжка, ковци до подорожї і до санок, дерєк на конї, ковдер, го-белїнї, манатїє та кїших декоратївних товарїє, бїла мужеского, дамского і дїтинячого, шїфонїє, полотна, бїла столового та кїших потрібних артикулїв.

Лїсти і замовленя належить адресувати:

Товаровий Дїм „Au Louvre“ у Львові, ул. Сикстуска 6. (Пасаж Гавсмана). 63 (7-19)